

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 29 januari 2013 *

”Polissamarbete och straffrättsligt samarbete — Rambeslut 2002/584/RIF —
Europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna — Europeisk arresteringsorder
utfärdad i syfte att lagföra någon — Skäl till att vägra verkställighet”

I mål C-396/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Curtea de Apel
Constanța (Rumänien) genom beslut av den 18 maj 2011, som inkom till domstolen den 27 juli 2011,
i ett förfarande om verkställighet av europeiska arresteringsorder utfärdade mot

Ciprian Vasile Radu,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, vice-ordföranden K. Lenaerts, avdelningsordförandena
A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, A. Rosas, M. Berger och E. Jarašiūnas samt domarna
E. Juhász, A. Ó Caoimh (referent), J.-C. Bonichot, A. Prechal och C.G. Fernlund,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 juli 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Ciprian Vasile Radu, genom C. Cojocaru och T. Chiuariu, avocați
- Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, genom åklagaren E.C. Grecu,
- Rumäniens regering, genom R.-M. Giurescu, A. Voicu och R. Radu, samtliga i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och J. Vlácil, båda i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Kemper och T. Henze, båda i egenskap av ombud,
- Litauens regering, genom R. Mackevičienė och A. Svinkūnaitė, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: rumänska.

- Polens regering, genom M. Szpunar, i egenskap av ombud,
- Förenade kungarikets regering, genom C. Murrell, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom L. Bouyon, W. Bogensberger och H. Krämer, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 18 oktober 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584), jämfört med artiklarna 6, 48 och 52 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) och artiklarna 5 och 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen).
- 2 Begäran har framställts i ett förfarande för verkställighet i Rumänien av fyra europeiska arresteringsorder som utfärdats av tyska myndigheter mot den rumänska medborgaren Ciprian Vasile Radu i syfte att lagföra honom för rån.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

- 3 Skälen 1, 5–8, 10, 12 och 13 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:

"(1) Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999, särskilt punkt 35, bör det formella utlämningsförfarandet avskaffas bland medlemsstaterna när det gäller personer som är på flykt undan rättvisan efter att ha fått sin slutgiltiga dom, och förfaranden för utlämningsärenden påskyndas vad gäller personer som är misstänkta för brott.

...

(5) Målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. De nuvarande förfarandena för utlämning är komplicerade och riskerar att ge upphov till förseningar, vilket kan avhjälpas genom införande av ett nytt förenklat system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller lagföring. De traditionella samarbetsförbindelser mellan medlemsstaterna som hittills varit rådande bör ersättas av ett system med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga, i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärder på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en "hörnsten" i det rättsliga samarbetet.

- (7) Eftersom målet att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför på grund av dess omfattning och verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå, kan rådet vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 2 [EU] och i artikel 5 [EG]. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den sistnämnda artikeln går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (8) Beslut om verkställighet av en europeisk arresteringsorder måste kontrolleras i tillräcklig omfattning, vilket innebär att en rättslig myndighet i den medlemsstat där den eftersökta personen har gripits måste fatta beslutet om huruvida han eller hon skall överlämnas.

...

- (10) Systemet med en europeisk arresteringsorder vilar på en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna. Tillämpningen av systemet får avbrytas endast om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel 6.1 [EU], vilket fastslagits av rådet med tillämpning av artikel 7.1 [EU], och med de följder som avses i punkt 2 i samma artikel.

...

- (12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel VI i denna. Inget i detta rambeslut får tolkas som ett förbud att vägra överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om det finns objektiva skäl för att tro att den europeiska arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl.

Detta rambeslut hindrar inte en medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier.

- (13) Ingen får avvisas, utvisas eller utlämnas till en stat där de löper allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.”

- 4 Artikel 1 i rambeslutet definierar den europeiska arresteringsordern och skyldigheten att verkställa en sådan order i följande ordalag:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [EU].”

- 5 Artikel 3 i rambeslutet, med rubriken "Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras", har följande lydelse:

"Den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten (nedan kallad den verkställande rättsliga myndigheten) skall vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i följande fall:

...

2. Om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftätagande dom i en medlemsstat, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken avkunnandet ägt rum.

..."

- 6 Enligt artikel 4 i rambeslutet, med rubriken "Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras", gäller följande:

"Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

...

2. om den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern är föremål för lagföring i den verkställande medlemsstaten för samma gärning som den som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern,

...

5. om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärningar prövats genom lagakraftätagande dom i tredje land, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats,

..."

- 7 Artikel 4a i rambeslut 2002/584, med rubriken "Beslut när den berörda personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen", tillåter under vissa förutsättningar att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att verkställa ett straff efter ett beslut när personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen.

- 8 Artikel 5 i rambeslutet rör garantier som ska lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall.

- 9 Artikel 8 i rambeslutet rör den europeiska arresteringsorderns innehåll och form. Enligt artikel 8.1 d–f ska en europeisk arresteringsorder innehålla följande uppgifter:

"d) Brottets beskaffenhet och brottsrubricering, särskilt med avseende på artikel 2.

e) En beskrivning av de omständigheter under vilka brottet begåtts, inbegripet tidpunkt och plats samt den eftersöktes delaktighet i brottet.

f) Det straff som dömts ut, om det rör sig om en slutlig dom, eller den straffskalan för brottet som föreskrivs i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning."

- 10 Artikel 11.1 i rambeslutet har rubriken ”Den eftersöktes rättigheter”. Artikel 11.1 föreskriver följande:

”När den eftersökte grips skall den behöriga verkställande rättsliga myndigheten i enlighet med den nationella lagstiftningen upplysa personen om den europeiska arresteringsordern och dess innehåll samt om dennes möjlighet att samtycka till överlämnande till den utfärdande rättsliga myndigheten.”

- 11 Artikel 13 i rambeslutet har rubriken ”Samtycke till överlämnande”. Artikel 13.1 och 13.2 stadgar följande:

”1. Om den gripne säger sig samtycka till att överlämnas skall dennes samtycke och, i förekommande fall, uttryckliga avstående från tillämpning av specialitetsbestämmelsen enligt artikel 27.2 avges inför den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med den verkställande medlemsstatens nationella lagstiftning.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att det samtycke och, i förekommande fall, det avstående som anges i punkt 1 inhämtas under sådana förhållanden att det framgår att personen har lämnat dem frivilligt och fullt medveten om följderna av detta. Den eftersökte skall i detta syfte ha rätt till juridiskt biträde.

...”

- 12 Artikel 14 i rambeslutet, med rubriken ”Hörande av den eftersökte”, stadgar att en person som gripits och som inte samtycker till överlämnande enligt artikel 13 ska ha rätt att höras av den verkställande rättsliga myndigheten i enlighet med lagstiftningen i den verkställande medlemsstaten.

- 13 Artikel 15 i rambeslutet har rubriken ”Beslut om överlämnande”. I artikel 15.2 och 15.3 anges följande:

”...

2. Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten skall kunna besluta om överlämnandet, skall den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter, i synnerhet sådana som rör artiklarna 3–5 och 8, och får dessutom fastställa en tidsfrist inom vilken de skall inkomma, med beaktande av nödvändigheten att iaktta den tidsfrist som anges i artikel 17.

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får när som helst överföra alla användbara kompletterande uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten.”

- 14 Artikel 19.1 och 19.2 i rambeslutet föreskriver följande, under rubriken ”Hörande av personen i avvaktan på beslut”:

”1. Hörandet av den eftersökte skall genomföras av en rättslig myndighet, med bistånd av någon annan person som skall utses i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där den anmodande domstolen är belägen.

2. Hörandet av den eftersökte skall verkställas i enlighet med lagstiftningen i den verkställande medlemsstaten och på de villkor som fastställs i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten.

...”

Rumänsk rätt

- 15 Lag nr 302/2004 om internationellt straffrättsligt samarbete (Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală) (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 377, av den 31 maj 2011) (nedan kallad lag nr 302/2004) innehåller en avdelning III med rubriken ”Bestämmelser om samarbetet med Europeiska unionens medlemsstater enligt [rambeslut 2002/584]”. Den avdelningen innehåller ett kapitel III med rubriken ”Rumänska myndigheters verkställighet av en europeisk arresteringsorder”. Där ingår följande bestämmelse:

”Artikel 98 –

Grunder för att vägra verkställighet

2) Den rumänska verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern i följande fall:

...

- b) när den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern är föremål för lagföring i Rumänien för samma gärning som den som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 16 Den 25 maj 2009 och den 3 juni 2009 mottog Curtea de Apel Constanța (appellationsdomstolen i Constanța) i egenskap av verkställande rättslig myndighet framställningar från de tyska rättsliga myndigheterna om överlämnande av Ciprian Vasile Radu, som var eftersökt enligt fyra europeiska arresteringsorder – utfärdade av åklagarmyndigheterna i Münster, Coburg, Bielefeld och Verden (Tyskland) den 14 mars 2007, den 16 mars 2007 den 8 augusti 2007 respektive den 26 februari 2008 – i syfte att lagföra honom för gärningar som utgör rån enligt artikel 211 i den rumänska strafflagen. Ciprian Vasile Radu har inte samtyckt till att bli överlämnad.
- 17 Curtea de Apel Constanța beslutade den 5 juni 2009 att tre av de europeiska arresteringsorden skulle verkställas, nämligen de från Münster, Coburg och Verden. Den hänskjutande domstolen vägrade dock med stöd av artikel 98.2 b i lag nr 302/2004 att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats av åklagarmyndigheten i Bielefeld den 8 augusti 2007, med motiveringen att Ciprian Vasile Radu redan var föremål för lagföring i Rumänien, vid Tribunalul Bacău (underrätten i Bacău) i fråga om den gärning som låg till grund för arresteringsordern. Den hänskjutande domstolen sköt därför upp överlämnandet av den berörda personen tills förfarandet i det målet är avgjort i de rumänska domstolarna, samtidigt som den vidhöll beslutet att hålla honom häktad i 30 dagar.
- 18 Înalta Curte de Casație și Justiție a României (Rumäniens högsta domstol) upphävde det beslutet genom avgörande av den 18 juni 2009 och återförvisade målet till Curtea de Apel de Constanța. Den beslutade vidare att Ciprian Vasile Radu skulle försättas på fri fot samt om vissa inskränkningar i hans rörelsefrihet, närmare bestämt förbud för honom att lämna bosättningskommunen Bacău utan att meddela domstolen, med flera skyldigheter.
- 19 Vid förhandlingen den 22 februari 2011 i Curtea de Apel de Constanța motsatte sig Ciprian Vasile Radu att den europeiska arresteringsordern verkställdes mot honom. För det första anförde han att vid den tidpunkt då rambeslut 2002/584 antogs hade varken de grundläggande rättigheterna enligt Europakonventionen eller enligt stadgan uttryckligen införlivats med Europeiska unionens grundfördrag. Genom artikel 6 FEU har emellertid bestämmelserna i såväl stadgan som Europakonventionen blivit primärrättsliga bestämmelser i unionsrätten, och rambeslutet ska därför

numera tolkas och tillämpas i enlighet med stadgan och konventionen. För det andra gjorde Ciprian Vasile Radu gällande att rambeslutet inte genomförts på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna. Den tyska införlivandelagstiftningen har förklarats grundlagsstridig och ogiltigförklarats av Bundesverfassungsgericht (den tyska federala författningsdomstolen) genom dom av den 18 juli 2005, innan någon ny lag antagits. Verkställighet av en europeisk arresteringsorder förutsätter dock ömsesidighet. Slutligen har Ciprian Vasile Radu anfört att de rättsliga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten var skyldiga att kontrollera att de grundläggande rättigheterna enligt stadgan och Europakonventionen iakttas i den utfärdande medlemsstaten. Om så inte är fallet, har dessa myndigheter grund för att vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern, även om det skälet till att vägra verkställighet inte uttryckligen anges i rambeslut 2002/584.

20 Mot denna bakgrund beslutade Curtea de Apel Constanța att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

- ”1) Utgör artikel 5.1 i [Europakonventionen] och artikel 6 jämförd med artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [Europakonventionen], en del av [unionens] primärrätt, som återfinns i grundfördragen?
- 2) Utgör den behöriga rättsliga myndighetens åtgärd i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder och som består i ett frihetsberövande respektive överlämnande utan samtycke från den person gentemot vilken den europeiska arresteringsordern har utfärdats (den person som är eftersökt för gripande och överlämnande), ett intrång av den stat som verkställer ordern i den eftersökta personens rätt till frihet som föreskrivs i unionsrätten genom artikel 6 FEU jämförd med bestämmelserna i artikel 5.1 i [Europakonventionen] och i artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan] med avseende även på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i Europakonventionen?
- 3) Måste intrånget av den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder, i de rättigheter och garantier som föreskrivs i artikel 5.1 i [Europakonventionen] och i artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [Europakonventionen], uppfylla villkoren om nödvändighet i ett demokratiskt samhälle och kravet på proportionalitet i förhållande till det eftersträlvade målet?
- 4) Kan den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och andra [unionsrättsliga] bestämmelser, på grund av att inte samtliga kumulativa villkor i artikel 5.1 i [Europakonventionen] och artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [Europakonventionen], är uppfyllda?
- 5) Kan den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och andra [unionsrättsliga] bestämmelser, på grund av att den stat som har utfärdat den europeiska arresteringsordern inte har införlivat [rambeslut 2002/584] och eller har gjort det på ett ofullständigt eller felaktigt sätt (så att villkoret om ömsesidighet inte är uppfyllt)?
- 6) Strider nationell rätt i Rumänien, en av Europeiska unionens medlemsstater, särskilt avdelning III i lag nr 302/2004, mot artikel 5.1 i [Europakonventionen] och artikel 6 i [stadgan] jämförda med artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [Europakonventionen], till vilka artikel 6 FEU hänvisar, och har [rambeslutet] införlivats med nationell rätt på ett korrekt sätt genom ovanstående bestämmelser?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Upptagande till sakprövning

- 21 Den rumänska och den österrikiska regeringen samt kommissionen har gjort gällande att förevarande begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till sakprövning, eftersom den inte preciserar varför det krävs en tolkning av de bestämmelser i unionsrätten och stadgan som anges i frågorna för att avgöra det nationella målet. Frågorna är således av abstrakt art och syftar till en teoretisk tolkning av unionsrätten. Nämda parter, som på denna punkt fått medhåll av den tyska regeringen, anser att det inte går att utläsa av begäran om förhandsavgörande vad som föranlett den hänskjutande domstolen att inte vilja verkställa de omtvistade europeiska arresteringsorderna på grund av åsidosättande av den berördes grundläggande rättigheter och inte heller i vilken utsträckning verkställighet av arresteringsorderna skulle äventyra dessa rättigheter.
- 22 Domstolen erinrar om att enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta om de ställs mot bakgrund av omständigheter och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har fastställt och som det inte ankommer på EU-domstolen att pröva riktigheten av. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas av EU-domstolen då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte förfogar över de uppgifter om sakförhållandena eller de rättsliga förhållandena som är nödvändiga för att kunna besvara frågorna på ett ändamålsenligt sätt (dom av den 22 juni 2010 i de förenade målen C-188/10 och C-189/10, Melki och Abdeli, REU 2010, s. I-5667, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 23 I detta fall har den hänskjutande domstolen ställt frågorna 1–4 samt fråga 6 för att få klarhet i huruvida den har rätt att pröva huruvida utfärdandet av en europeisk arresteringsorder är förenlig med de grundläggande rättigheterna för att, om så är fallet, kunna vägra att verkställa ordern, trots att varken rambeslut 2002/584 eller den nationella införlivandelagstiftningen anger detta som ett skäl till att vägra verkställighet. Fråga 5 syftar till att få klarlagt huruvida verkställighet kan vägras av detta skäl även om rambeslutet inte har införlivats i den utfärdande medlemsstaten.
- 24 Det kan genast konstateras att fråga 5 är hypotetisk. Redan det faktum att de omtvistade europeiska arresteringsorderna faktiskt har utfärdats visar, såsom den tyska regeringen bekräftat vid förhandlingen, att rambeslut 2002/584 hade införlivats av Förbundsrepubliken Tyskland när arresteringsorderna utfärdades. Den frågan kan således inte prövas i sak.
- 25 Vad gäller de övriga frågorna rör de bland annat tolkningen av rambeslut 2002/584 samt vissa bestämmelser i stadgan i en verklig tvist rörande verkställigheten av flera europeiska arresteringsorder som utfärdats av de tyska myndigheterna i syfte att lagföra Ciprian Vasile Radu.
- 26 Vad gäller det påstådda åsidosättandet av Ciprian Vasile Radus grundläggande rättigheter framgår det att han i det nationella förfarandet som argument mot överlämnandet anfört att rambeslut 2002/584 framtar de rumänska verkställande myndigheterna möjligheten att kontrollera huruvida rätten till ett rättvist förfarande, oskuldspresumtionen samt rätten till frihet enligt stadgan och Europakonventionen har iakttagits, med tanke på att de omtvistade europeiska arresteringsorderna utfärdades utan att han underrättats om att så skulle ske eller getts möjlighet att anlita en advokat eller försvara sig. Ciprian Vasile Radu har i sak upprepat dessa argument vid förhandlingen inför domstolen i detta mål.
- 27 Frågorna 1–4 samt fråga 6 kan mot denna bakgrund tas upp till prövning i sak.

Prövning i sak

- 28 Såsom framgår av punkt 16 ovan rör begäran om förhandsavgörande verkställigheten av europeiska arresteringsorder som utfärdats inte i syfte att verkställa ett frihetsstraff, utan i syfte att lagföra den berörda personen.
- 29 Av de uppgifter som lämnats till domstolen och som framgår av punkt 26 ovan framgår att den eftersökta personen, Ciprian Vasile Radu, i det nationella förfarandet som invändning mot överlämnandet har gjort gällande att de omtvistade europeiska arresteringsorderna utfärdats utan att han dessförinnan fått yttra sig inför de utfärdande rättsliga myndigheterna, i strid med artiklarna 47 och 48 i stadgan och artikel 6 i Europakonventionen.
- 30 Den hänskjutande domstolen har hänvisat till artikel 6 i stadgan och artikel 5 i Europakonventionen, men begäran om förhandsavgörande innehåller ingen förklaring till detta. Det framgår på sin höjd av vissa av handlingarna bilagda begäran om förhandsavgörande att Ciprian Vasile Radu inför den hänskjutande domstolen hävdar att den domstolen borde vägra att verkställa de europeiska arresteringsorderna "varigenom han berövats sin frihet", eftersom dessa utfärdats i strid med hans rätt till försvar. Det argumentet, rörande ett påstått åsidosättande av artikel 6 i stadgan och artikel 5 i Europakonventionen i den utfärdande medlemsstaten, flyter således samman med argumentet om ett åsidosättande av hans rätt till försvar i den medlemsstaten.
- 31 Den hänskjutande domstolen ska således anses ha ställt frågorna 1–4 samt fråga 6, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida rambeslut 2002/584, jämfört med artiklarna 47 och 48 i stadgan och artikel 6 i Europakonventionen, ska tolkas så, att de verkställande rättsliga myndigheterna kan vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att lagföra den eftersökta personen på den grunden att de utfärdande rättsliga myndigheterna inte har låtit honom eller henne yttra sig innan arresteringsordern utfärdades.
- 32 Det ska först konstateras att rätten att yttra sig, som garanteras i artikel 6 i Europakonventionen och som den hänskjutande domstolen hänvisar till i frågorna, numera är stadfäst i artiklarna 47 och 48 i stadgan. Domstolen kommer därför nedan att hänvisa till sistnämnda bestämmelser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 november 2012 i mål C-199/11, Otis m.fl, punkterna 46 och 47 och där angiven rättspraxis).
- 33 Domstolen erinrar om att rambeslut 2002/584, såsom särskilt framgår av artikel 1.1 och 1.2 och skälen 5 och 7, avser att ersätta den multilaterala utlämningsordningen mellan medlemsstaterna med ett system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer mellan rättsliga myndigheter för verkställighet av domar eller för lagföring, och att systemet ska grundas på principen om ömsesidigt erkännande (se dom av den 5 september 2012 i mål C-42/11, Lopes Da Silva Jorge, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 34 Rambeslut 2002/584 syftar således, genom inrättandet av ett nytt, förenklat och mer effektivt system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 juni 2012 i mål C-192/12 PPU, West, punkt 53 och där angiven rättspraxis).
- 35 Enligt artikel 1.2 i rambeslut 2002/584 är medlemsstaterna i princip skyldiga att verkställa en europeisk arresteringsorder.
- 36 Såsom domstolen redan har slagit fast, får medlemsstaterna enligt rambeslut 2002/584 endast vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i de fall då det föreligger en skyldighet enligt artikel 3 i rambeslutet att vägra verkställighet samt i de i artiklarna 4 och 4a i beslutet uppräknade fallen när

verkställighet får vägras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 december 2008 i mål C-388/08 PPU, Leymann och Pustovarov, REG 2008, s. I-8983, punkt 51, och av den 16 november 2010 i mål C-261/09, Mantello, REU 2010, s. I-11577, punkt 37). Den verkställande rättsliga myndigheten får inte heller föreskriva andra villkor för verkställigheten av en europeisk arresteringsorder än de som anges i artikel 5 i rambeslutet.

- 37 Enligt artikel 4a i rambeslut 2002/584 kan ett åsidosättande av rätten till försvar under ett förfarande som utmynnade i en fällande brottmålsdom i den tilltalades frånvaro under vissa förutsättningar utgöra skäl till att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att verkställa ett frihetsstraff.
- 38 Att den europeiska arresteringsordern utfärdats i syfte att lagföra den eftersökta personen utan att de utfärdande rättsliga myndigheterna låtit denne yttra sig anges däremot inte i rambeslut 2002/584 som ett av skälen till att vägra att verkställa en sådan order.
- 39 I motsats till vad Ciprian Vasile Radu har anfört, fordrar artiklarna 47 och 48 i stadgan inte att en rättslig myndighet i en medlemsstat får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att lagföra den eftersökta personen av det skälet att vederbörande inte fått yttra sig inför de utfärdande rättsliga myndigheterna innan arresteringsordern utfärdades.
- 40 Domstolen konstaterar att en skyldighet för de utfärdande rättsliga myndigheterna att låta den eftersökta personen yttra sig innan en europeisk arresteringsorder utfärdas ofrånkomligen skulle kullkasta hela systemet för överlämnande såsom det har utformats i rambeslut 2002/584 och därmed skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, eftersom en sådan arresteringsorder – bland annat för att undvika att den berörda personen avviker – behöver ha en viss överraskningseffekt.
- 41 Unionslagstiftaren har garanterat att rätten att yttra sig ska iakttas i den verkställande medlemsstaten, för att inte äventyra effektiviteten hos systemet med den europeiska arresteringsordern.
- 42 Det framgår således av artiklarna 8 och 15 i rambeslut 2002/584 att den verkställande rättsliga myndigheten ska utföra en viss kontroll av den europeiska arresteringsordern innan den beslutar att överlämna den eftersökta personen för lagföring. Enligt artikel 13 i rambeslutet ska den eftersökta ha rätt till juridiskt biträde i samband med att han eller hon samtycker till överlämnande och i förekommande fall avstår från att utnyttja specialitetsbestämmelsen. Vidare har den eftersökta personen enligt artiklarna 14 och 19 i rambeslut 2002/584, om han eller hon inte samtycker till överlämnandet och är föremål för en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att lagföra vederbörande, rätt att yttra sig inför den verkställande rättsliga myndigheten på de villkor som fastställs i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten.
- 43 Av vad som anförts följer att frågorna 1–4 samt fråga 6 ska besvaras på följande sätt. Rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att de rättsliga myndigheterna i en medlemsstat inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder – som utfärdats i syfte att lagföra den eftersökta personen – av det skälet att den personen inte har fått yttra sig i den utfärdande medlemsstaten innan arresteringsordern utfärdades.

Rättegångskostnader

- 44 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att de rättsliga myndigheterna i en medlemsstat inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder – som utfärdats i syfte att lagföra den eftersökta personen – av det skälet att den personen inte har fått yttra sig i den utfärdande medlemsstaten innan arresteringsordern utfärdades.

Underskrifter